

9. POSIEDZENIA KOMISJI BIZANTYNOLOGICZNEJ POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO (KB PTH) W ROKU AKADEMICKIM 2015/2016

W roku akademickim 2015/2016 miały miejsce, zgodnie zresztą z wieloletnią tradycją, dwa posiedzenia Komisji – jesienne i wiosenne.

Pierwsze miało miejsce 28 XI 2015 (sobota) w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II (Kolegium Jana Pawła II, aula C-1031). W spotkaniu tym wzięło udział 29 osób, reprezentujących 10 krajowych środowisk akademickich: Uniwersytet Łódzki = 8 osób; Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II = 5; Uniwersytet Jagielloński = 3; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu = 2; Uniwersytet Gdański = 2; Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie = 2; Instytut Archeologii i Etnologii PAN we Wrocławiu = 1; Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy = 1; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim = 1; Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie = 1 (spoza Komisji); Uniwersytet Warszawski = 1 (spoza Komisji); oraz 2 osoby bez aktualnej afiliacji w charakterze badaczy niezależnych. Spotkanie rozpoczęło się o godzinie 11:30. Zebranych powitał nowo wybrany (i debiutujący w tej roli w Lublinie) przewodniczący Komisji dr hab. Maciej Kokoszko, prof. UŁ. Następnie zaprezentowano zebrany sześć polskich nowości wydawniczych z zakresu szeroko rozumianej bizantynistyki. Kolejnym punktem programu były dwa referaty. Pierwszy z nich wygłosił dr hab. Ireneusz Łuc (UMCS) na temat: *Żołnierze Scholae Palatinae – „nowi pretorianie” późnego Cesarstwa* (godz. 11:50-12:10). Bezpośrednio po tym wystąpieniu miała miejsce półgodzinna, niezwykle żywa dyskusja nad tezami przedstawionymi w referacie. Drugim prelegentem był dr Kiril Marinow (UŁ), który analizował kwestię *Jak walczyli w górach? Rekomendacje bizantyńskich znawców sztuki wojennej* (godz. 12:40-13:10). Również po tym wykładzie miała miejsce ożywiona wymiana zdań, która również trwała ok. 30 minut. Kolejnym punktem programu jesiennego spotkania Komisji były sprawy organizacyjne. W ich ramach nowy przewodniczący Komisji zaproponował, aby uhonorować prof. dr hab. Macieja Salamona, jego poprzednika na tym stanowisku, godnością honorowego przewodniczącego Komisji. Wniosek ten przyjęto przez aklamację. Przewodniczący poinformował także, że wiosenne posiedzenie Komisji odbędzie się w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Drugim punktem spraw organizacyjnych było przypomnienie przewodniczącego o cyklicznej konferencji *Biblia w świecie słowiańskim*, która została zaplanowana na 19-21 V 2016 r. w Centrum Ceraneum w Łodzi. Kolejnym punktem spraw organizacyjnych było krótkie wystąpienie dr hab. Jacka Wiewiorowskiego (UAM), który poinformował zebranych o odbywających się w stolicy Republiki Macedonii Skopje dorocznych międzynarodowych sympozjach na temat Bizancjum w okresie panowania Justyniana. Cykl ten nosi tytuł *Days of Justinian I* (każde sympozjum w ramach tego cyklu ma odrębny temat) i jest organizowany przez Euro-Balkan University w Skopje. Czwartą kwestią był problem kolejnej wyprawy naukowej bizantynistów, planowanej na lato 2016. Ustalono wstępnie, że ma to być północna Grecja, ewentualnie Gruzja. Dyskusję nad szczegółami tego projektu odłożono na wiosenne spotkanie komisji. Ostatnim, piątym punktem tej części posiedzenia Komisji była kwestia przyjmowania nowych członków. Uznano, że procedura ta wymaga dopracowania. Zadania tego podjęli się: przewodniczący Komisji wraz z jej sekretarzem dr Andrzejem

Kompa. Ostatnim elementem lubelskiego spotkania miały być wolne wnioski, jednak w tej materii nie zgłoszono żadnych postulatów. Posiedzenie zakończyło się o godzinie 14:00, po czym jego uczestnicy udali się na wspólny obiad.

Wiosenne spotkanie Komisji odbyło się zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami w Poznaniu, w sobotę 11 VI 2016 roku. Posiedzenie miało miejsce w nowym gmachu Wydziału Historycznego (Collegium Historicum) na terenie nowego kampusu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (sala 1.63) przy ul. Umultowskiej 89D. Wzięło w nim udział 30 osób, reprezentujących 13 krajowych ośrodków akademickich: Uniwersytet Łódzki = 7 osób; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu = 5; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II = 2; Uniwersytet Gdański = 2; Uniwersytet Jagielloński w Krakowie = 2; Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu = 2; Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie = 2; Uniwersytet Śląski w Katowicach = 2; Instytut Archeologii i Etnologii PAN we Wrocławiu = 1; Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie = 1; Uniwersytet Opolski = 1; Uniwersytet Warszawski = 1; Uniwersytet Zielonogórski = 1; oraz jeden badacz niezależny. Spotkanie rozpoczęło się o godzinie 11:30. Otworzył je dziekan Wydziału Historycznego UAM i wiceprzewodniczący KB PTH prof. dr hab. Kazimierz Ilski, który następnie przekazał prowadzenie obrad przewodniczącemu Komisji Bizantynologicznej PTH prof. dr hab. Maciejowi Kokoszce. Przewodniczący po oficjalnym otwarciu posiedzenia zaprezentował zebranym najnowsze polskie publikacje z zakresu bizantynistyki. Prezentacja kilkunastu monografii zakończyła się o godzinie 11:55. Następnym punktem programu były dwa referaty. Pierwszy z nich wygłosili przedstawiciele gospodarzy spotkania, dr hab. Anna Kotłowska i dr Łukasz Różycki, na temat *Uwagi do polskiego przekładu „Historii powszechnej” Teofilakta Symokatty* (godz. 11:55-12:15). Po tym wystąpieniu wywiązała się krótka, acz bardzo ożywiona dyskusja (godz. 12:15-12:25). Drugim prelegentem był dr Andrzej Kompa (UŁ), który przedstawił referat na temat: *Autorstwo „Chronologii” Teofanesa – nowe argumenty* (godz. 12:25-12:55). Także to wystąpienie dopełniła krótka dyskusja (godz. 12:55-13:05). Po referatach przewodniczący Komisji zaproponował przerwę (godz. 13:05-13:35). Po niej podjęto dwa ostatnie punkty programu, którymi były sprawy organizacyjne i wolne wnioski (godz. 13:35-14:10). W ramach spraw organizacyjnych poruszono trzy kwestie: 1) Przewodniczący Komisji zaproponował, aby część spotkania, które odbędzie się jesienią 2016 r., poświęcić osobie i dorobkowi niedawno zmarłego nestora bizantynistyki polskiej, prof. dr hab. Oktawiusza Jurewicza (30 IV 1926 - 28 IV 2016), która to propozycja została z uznaniem przyjęta przez członków Komisji; 2) Po raz kolejny na forum KB PTH powróciła kwestia procedury przyjmowania nowych członków. Dr Andrzej Kompa (UŁ), sekretarz Komisji, przedstawił obowiązujący obecnie tryb przyjmowania, zgodnie z którym kandydata mającego przynajmniej stopień naukowy doktora rekomenduje aktualny członek Komisji, dołączając jego naukowy życiorys i bibliografię. Kandydatami mogą być nie tylko osoby zajmujące się bizantynistyką *sensu stricto*, lecz również reprezentanci dziedzin pokrewnych, takich jak np. archeologia, filologia klasyczna, historia sztuki, patrologia, sławistyka itd., pod warunkiem że badania mają związek z dziejami Bizancjum. Po wywodzie dra A. Kompy miała miejsce krótka dyskusja oraz głosowanie jawne, w którym jednogłośnie zaaprobowano tezy sekretarza Komisji w kwestii procedury przyjmowania nowych członków KB PTH; 3) Przyjęto jednogłośnie (w głosowaniu jawnym) nowego członka Komisji, którym została dr Katarzyna Warcaba, pracownik Katedry Filologii

Klasycznej Uniwersytetu Śląskiego (Wydział Filologiczny). Z kolei w ramach tzw. wolnych wniosków dr A. Kompa poruszył problem usprawnienia „przepływu” informację o wydarzeniach „bizantynistycznych” w Polsce. Następnie prof. M. Kokoszko, nawiązując do XXIII Międzynarodowego Kongresu Bizantynologicznego (Belgrad, 22-27 VIII 2016), w którym udział polskich bizantynistów, choć liczny, jest jednak organizacyjnie bardzo rozproszony pomiędzy różne „stoliki tematyczne” i „wolne komunikaty”, przedstawił propozycję organizowania w przyszłości „stolików polskich” w ramach tychże kongresów, co dawałoby znacznie lepszy obraz dorobku i potencjału polskiej bizantynistyki w kontekście międzynarodowym. Odpowiadając na postulat sekretarza Komisji w sprawie szerokiej i szybkiej dostępności informacji, dr hab. Przemysła Marciniak, prof. UŚ, zadeklarował gotowość stworzenia i prowadzenia strony internetowej KB PTH na serwerze UŚ. Propozycja ta będzie prawdopodobnie jeszcze dyskutowana na kolejnym spotkaniu Komisji. Jednak miejsce następnego spotkania KB nie zostało doprecyzowane. Odbędzie się ono późną jesienią 2016 r. w Łodzi lub w Warszawie. Po zamknięciu posiedzenia Dziekan K. Iłski zaproponował jego uczestnikom zwiedzenie gmachu Collegium Historicum.

Podkreślić należy wielką gościnność poznańskich bizantynistów. Ciekawym zabiegiem towarzyskim było „śniadanie integracyjne”, które serwowano w holu Collegium Historicum przed posiedzeniem Komisji (godz. 10:30-11:30) oraz w trakcie wspomnianej wyżej przerwy. Było ono bardzo dobrą okazją do spotkania uczestników posiedzenia na stopie towarzyskiej, sprzyjającej wolnej wymianie myśli. Cenną inicjatywą była również przygotowana specjalnie z myślą o członkach KB PTH sprzedaż po cenach promocyjnych publikacji Wydawnictwa Naukowego UAM, poświęconych historii starożytnej i bizantyńskiej.

KUL reprezentowali w Poznaniu ks. dr hab. Piotr Szczur (prof. KUL) oraz niżej podpisany.

Piotr Kochanek – Lublin, KUL

10. POGRZEB ŚP. DR ALICJI STĘPNIEWSKIEJ (Lublin, 15 II 2016)

Dnia 15 lutego 2016 r. na zabytkowym starym cmentarzu przy ulicy Lipowej w Lublinie odbył się **pogrzeb zmarłej** (9 II) po długiej chorobie **adiunkt śp. dr Alicji Stępniewskiej**, wieloletniej (1982-2012) pracownicy Międzywydziałowego Zakładu (Instytutu) Badań nad Antykiem Chrześcijańskim i sekretarza Redakcji „Vox Patrum”. We Mszy św. pogrzebowej, koncelebrowanej przez 11 kapłanów (ks. mgr M. Daniluk SCJ, ks. prof. dr hab. F. Drączkowski, ks. mgr J. Figiel SDS, ks. dr J. Kania, ks. dr hab. S. Longosz, ks. prof. dr hab. J. Misiurek, ks. dr hab. P. Szczur, prof. KUL, ks. dr Z. Wójtowicz, ks. prof. dr hab. S. Zięba i przedstawiciel ojców kapucynów z parafii Zmarłej) pod przewodnictwem ks. prof. dra hab. A. Eckmanna w rektoralnym kościele cmentarnym pw. Wszystkich Świętych, uczestniczyła obok rodziny duża grupa osób – przyjaciół, kolegów, sąsiadów i znajomych, a wśród nich koleżdy i koleżanki z jej klasy maturalnej (5), z Zakładu Leksykograficznego Encyklopedii Katolickiej, z Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Literaturą Religijną, z Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych, z Biblioteki Uniwersyteckiej KUL i Lubelskiej